

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Vår saksbehandler
Arild Forbord

Vår ref.
2025/11775
oppgis ved alle henvendelser

Deres ref.
«REF»

Dato
10.10.2025

Lohove barnehage - tilsyn etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Dette brevet går til Lohove barnehage og Trondheim eiendom som hovedmottakere.

Den 23.5.2025 gjennomførte Klima- og miljøenheten tilsyn ved Lohove barnehage. Formålet med tilsynet er å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet, etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

1. Sammendrag

Lohove barnehage er en kommunal barnehage med for tiden 66 barn.

Ved tilsynet gjennomførte vi en befaring av barnehagens ute- og inneområder, med påfølgende samtale og gjennomgang av dokumentasjon med barnehagens ledelse.

Vårt inntrykk er at Lohove barnehage har etablert rutiner for sikkerhet og beredskap knyttet til ulykker og andre uønskede hendelser som kan påvirke barnas helse og trivsel. Samtidig ser vi at risikovurderingene ikke er utført etter en metode som er egnet til å avdekke og håndtere risiko, og beredskapsplanen er ikke tilpasset lokale forhold. Under befaringen avdekket vi også avvik på sikkerheten på inneområdet, på renhold og på lydforhold.

2. Bakgrunn

Tema for tilsynet var følgende bestemmelser innen forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger:

1. § 4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet
2. §14 Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr
3. §18 Internkontroll

Ved tilsynet fant vi 5 avvik. Dette er et varsel om at vi vurderer å fatte følgende pålegg om retting:

Postadresse:
Trondheim kommune
Klima- og miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
E.C. Dahls gate 12B

Telefon:
72 54 25 50

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: klima-miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
www.trondheim.kommune.no

1. Lohove barnehage må utarbeide mer detaljerte risikovurderinger med tilhørende rutiner for risikoforhold på barnehagens område og turmål.
2. Lohove barnehage må tilpasse beredskapsplanen til lokale forhold i sin barnehage.
3. Lohove barnehage må gjennomføre nødvendige tiltak for å ivareta sikkerheten i barnehagens inneområde.
4. Lohove barnehage må sammen med faglig kompetanse kartlegge teknisk støy i rommene for storbarn, rom 109, rom 110, og fellesrom, og foreta lydmåling i disse. Lydnivået skal tilfredsstillende grenseverdier i NS 8175. Dersom målinger viser for høyt lydnivå, må dere iverksette tiltak for å redusere lydnivået. Det må dokumenteres at avviket er rettet med nye lydmålinger.
5. Lohove barnehage må sikre at renhold blir gjennomført som beskrevet i renholdsplanen.

Dersom dere har kommentarer til rapporten eller dokumentasjon som viser at avvik er rettet, ber vi om at dere sender det til oss innen 01.11.2025

Etter denne datoen vil vi kunne fatte pålegg om retting, dersom avvikene ikke er rettet. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik er 15.12.2025

3. Våre observasjoner og vurderinger

3.1 Rutiner for å ivareta sikkerhet og beredskap

Avvik 1: Risikovurderingene er mangelfulle og ikke utført på en måte som er egnet til å kartlegge og håndtere risikoforhold.

Lohove barnehage må utarbeide mer detaljerte risikovurderinger for risikoforhold i barnehagen. På bakgrunn av risikovurderingene må dere oppdatere rutinene som skal ivareta barnas sikkerhet og beredskap.

Regelverkshenvisning:

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, § 14 Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr og § 18 Internkontroll.

Observasjon:

Barnehagen har gjennomført flere risikovurderinger som omfatter forhold med betydning for barnas sikkerhet, men vurderingene er utformet på en måte som gjør det vanskelig å få oversikt over de konkrete risikoforholdene. Beskrivelsen av uønskede hendelser er ofte generell som f.eks. "Soving", "Inneområder/uteområder, Skade på barn" uten at dette utdypes ytterligere. I risikovurderingene er eksempelvis "lokaler inne, skade på barn" oppført både som en uønsket hendelse og konsekvens, uten videre spesifisering. Under tilsynet kom det fram at denne samlede kategorien dekker en rekke ulike forhold, som klemfare, små gjenstander som kan settes i halsen, bruk av sakser og kniver, hygieniske forhold med mer. Det er ikke dokumentert

at disse er vurdert som separate uønskede hendelser, og det foreligger ingen vurdering av risiko knyttet til hver enkelt hendelse.

Det kom også fram under tilsynet at barnehagen ofte utfører risikovurderinger muntlig, avhengig av situasjon og aktivitet, og ut fra dette iverksetter nødvendige tiltak. Dette dokumenteres ikke skriftlig.

Vurdering:

Forskriften stiller krav om at dere skal kartlegge og vurdere risiko for faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen. Hensikten med risikovurderingene er å identifisere hvor de største risikoforholdene er og dermed kunne gjøre målrettede tiltak for å redusere og håndtere risikoen. Dette innebærer å identifisere og vurdere enkeltstående risikoforhold, samt finne og iverksette tiltak for å redusere risiko der det er nødvendig. Risikovurderingene skal være skriftlige, jf. forskriftens krav om internkontroll.

Vår vurdering er at det mangler risikovurderinger av flere relevante situasjoner/aktiviteter i barnehagen, og at risikovurderingene som er fremlagt er noe usystematiske og ikke følger en tydelig metodikk. Dere har dermed ikke dokumentert hvordan dere vurderer de konkrete risikoforholdene i barnehagehverdagen, eller hvordan dere reduserer og håndterer risikoen. For at risikovurderingen skal ha noen funksjon må dette deles opp i helt konkrete hendelser/situasjoner som vurderes separat. Eksempelvis kan uønskede hendelser være klemfare, små gjenstander som kan settes i halsen, bruk av sakser og kniver, hygieniske forhold, barn faller ut av vogna, med mer. Hver enkelt uønsket hendelse kan ha forskjellig sannsynlighet og konsekvens, og barnehagen vil få et bedre risikobilde dersom de vurderes hver for seg. Når dere vurderer sannsynlighet og konsekvens for de enkelte risikoene blir det enklere å finne og iverksette målrettede og effektive forebyggende tiltak. En slik metode gjør det enklere å vurdere om tiltakene er tilstrekkelige for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå for hver enkelt fare/hendelse.

Dere må derfor bryte ned risikovurderingene i mer spesifikke hendelser, for eksempel knyttet til ulike typer utstyr, aktiviteter og rom, og vurdere hver enkelt risiko for seg.

Vi viser til vårt faktaark 71 om risikovurderinger i skoler og barnehager for mer veiledning og eksempler (<https://www.trondheim.kommune.no/risikovurderinger-i-barnehager-og-skoler>).

Avvik 2: Beredskapsplanen er ikke tilpasset lokale forhold.

Lohove barnehage må tilpasse beredskapsplanen til lokale forhold i sin barnehage.

Regelverkshenvisning:

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, § 14 Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr og § 18 Internkontroll.

Observasjon:

Barnehagen har benyttet Trondheim kommunes overordnede beredskapsplan som utgangspunkt for sitt beredskapsarbeid. Det er ikke foretatt nødvendige lokale tilpasninger av planen. Dette gjelder blant annet tiltakskort og rutiner som ikke er relevante for barnehagens drift, men som fortsatt inngår i dokumentasjonen. Videre er det beredskapsrutiner som barnehagen har behov for, men som ikke er tilstrekkelig detaljert eller tilpasset barnehagens fysiske omgivelser, bemanning og organisering.

Et eksempel på dette er for tiltakskortet ved “evakuering grunnet trusler eller angrep”, hvor beskrivelsen av tiltaket er “Dersom de evakuerte kan utsettes for fare på samlingsplassen, må de beskyttes på best mulig måte”.

Vurdering:

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 14 pålegger virksomheten å ha systemer for å planlegge og iverksette tiltak ved ulykker og andre akutte situasjoner. En lokalt tilpasset og konkret beredskapsplan er en forutsetning for å kunne håndtere slike situasjoner effektivt. Når barnehagen benytter en overordnet plan uten tilstrekkelige lokale tilpasninger, er det fare for at ansatte ikke vet nøyaktig hva de skal gjøre i en beredskapssituasjon. Dere må derfor gå gjennom planen og tilpasse den slik at den ivaretar barnehagens faktiske behov, fysiske forhold, risikobilde og organisering.

3.2 Sikkerhet på inneområdet og uteområdet

Avvik 3: Sikkerhet på barnehagens inneområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Lohove barnehage må gjennomføre nødvendige tiltak for å ivareta sikkerheten i barnehagens inneområde.

Regelhenvvisning

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, §4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet.

Observasjon

Under vår befaring observerte vi følgende forhold på barnehagens inneområde som utgjør risiko for barnas sikkerhet:

- Flere reoler var ikke godt nok sikret mot å løsne/velte.
- Det ble oppbevart desinfeksjonsmiddel på en uoriginal flaske på stellerom. Flasken manglet i tillegg faremerking.
- På WC i garderobe ble det oppbevart sterke renholdsmidler og desinfeksjonsmidler som ansatte mente var gjensatt av renholdere.
- Ved Smart-board var det løse ledninger.
- I matpakkekjøkken var det ikke barnesikring på dørene på stekeovnene.

Vurdering

Virksomhetens lokaler og uteområde skal forebygge skader og ulykker, noe som innebærer at de må være sikret og møblert på en barnevennlig måte. Dere må gå systematisk over lokalene for å avdekke risikoforhold, og gjennomføre nødvendige tiltak for å ivareta barnas sikkerhet.

- Høye reoler/møbler kan lett falle over barn dersom de ikke er sikret og barna klatrer på eller drar i dem.
- Renholdsmidler og andre kjemikalier skal oppbevares utilgjengelig for barn og være godt merket, helst i original emballasje. Ved bruk av uoriginale flasker kan det lett oppstå misforståelser og feil bruk.
- Løse ledninger, snorer og lignende utgjør kvelningsfare og må være utilgjengelig for barn.
- Passive sikringstiltak i form av barnesikring av stekeovn er et enkelt tiltak for å hindre at barna klarer å slå på stekeovn og potensielt skade seg.

Vår liste med observasjonene er ikke uttømmende, og dere må gå systematisk over inneområdet for å avdekke risikofaktorer.

Merknad 1

Dere bør begrense bruk av gamle bildekk til lek på uteområdet.

Vi observerte at det ble brukt gamle bildekk som lekeapparater flere steder i barnehagens uteområde. Det er ikke noe forbud mot gjenbruk av gamle bildekk, men vi vil anbefale at bruken av slike på uteområdet begrenses. Bildekk inneholder en rekke miljøgifter som kan lekke ut i jorden. Barn som leker, er spesielt utsatt for å få jord på hendene som de igjen spiser. Det er ikke noe forbud mot gjenbruk av gamle bildekk, men i et føre-var prinsipp anbefaler vi at dere i minst mulig grad bruker slike dekk på lekeområdet.

3.3 Lydforhold

Avvik 4: Vi påpekte høyt lydnivå fra ventilasjonsanlegget i flere rom ved Lohove barnehage.

Lohove barnehage må sammen med faglig kompetanse kartlegge teknisk støy i lokalene til storbarn. Dette gjelder tilluftsventiler i garderobe, fra hovedavtrekk i oppholdsrom/kjøkken, fra tilluftsventil på rommet "Bjørnehiet", rom 109, og i tilluftsventiler med forbindelse til rom 110. Lydnivået skal tilfredsstillende grenseverdier i NS 8175. Dersom målinger viser for høyt lydnivå, må dere iverksette tiltak for å redusere lydnivået. Nye lydmålinger må utføres for å dokumentere at avviket er rettet. Målinger skal gjennomføres og dokumenteres etter norsk standard eller minst vedlagte forenklede metode.

Regelhenvvisning

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, §§ 4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet og § 8 Lydforhold.

Observasjon

Vi påpekte høyt lydnivå fra ventilasjonsanlegget i flere av oppholdsrommene på storbarn; tilluftsventiler i garderobe, fra hovedavtrekk i oppholdsrom/kjøkken, fra tilluftsventil på rommet "Bjørnehiet" rom 109, og i tilluftsventiler med forbindelse til rom 110.rom 110, og fellesrom.

Ansatte bemerket at det også oppleves etterklang i fellesrommet.

Vurdering

Bestemmelsen om lydforhold i forskriften stiller tydelige krav om at innredning og utforming både skal beskytte barna mot støy og sikre at støy ikke er til hinder for deres oppmerksomhet og samtale med hverandre.

Dere må få bistand fra noen med faglig kompetanse for å avklare hvilke muligheter dere har for å redusere den tekniske støyen i oppholdsrommene. Dere bør kartlegge, ved hjelp av personalet, om det er flere rom de opplever teknisk støy på enn det vi observerte på tilsynet. Lydnivået skal tilfredsstillende grenseverdier i NS 8175. Dersom målinger viser at lydnivået er over grenseverdier må dere gjøre tiltak for å redusere lydnivået. Effekten av tiltak skal dokumenteres med nye lydmålinger. Målinger skal gjennomføres og dokumenteres etter norsk standard eller minst vedlagte forenklete metode.

Dere bør også kartlegge hvilke muligheter dere har for å redusere klang i fellesrommet og gjøre tiltak for å redusere etterklagen.

3.4 Inneklima

Avvik 5: Renholdet i barnehagen er ikke tilfredsstillende.

Lohove barnehage må sikre at renhold blir gjennomført som beskrevet i renholdsplanen, og dere må sende oss en beskrivelse av hvilke tiltak dere har iverksatt for at avviket skal kunne lukkes.

Regelhenvising

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, §12 Rengjøring og avfallshåndtering.

Observasjon

Vi observerte mye støv på lufteventiler og på vanskelig tilgjengelige flater, herunder bak enkelte reoler og i vindusposter.

Under tilsynet kom det fram at renholdet, over lengre tid, ikke var utført som beskrevet i renholdsplanen.

Vurdering

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 12 stiller krav om at barnehagens lokaler, uteområder og tekniske anlegg skal ha forsvarlig renhold. Områder som ikke er tilgjengelige for daglig renhold skal rengjøres jevnlig og ved behov. Dette innebærer blant annet at inneklima og hygieniske forhold ikke skal utgjøre risiko for helseskade eller

helsemessig ulempe for barna. Regelverket presiserer også at virksomheten skal ha internkontroll som sikrer at nødvendige rutiner følges, jf. § 18. Mangelfullt renhold, spesielt i ventilasjonssystem og på vanskelig tilgjengelige flater, kan bidra til forverring av luftkvaliteten og økt eksponering for støv og allergener. Manglende etterlevelse av renholdsplanen indikerer at internkontrollen ikke fungerer tilfredsstillende på dette området.

Dere må iverksette tiltak for at renhold utføres i henhold til renholdsplan for å sikre et godt inneklima.

3.5 Internkontroll

Merknad 2:

Dere bør gjennomgå avviksrutinen og sikre at ansatte er godt kjent med hva som defineres som avvik og når avvik skal meldes.

Observasjon

De ansatte har kompetanse på å melde inn avvik i TQM, men det er usikkerhet om når det skal skrives og om det er avvik.

Barnehagen beskrev ved tilsynet at ansattes kapasitet og usikkerhet gjør at avvik ofte ikke registreres.

Vurdering

For at avvikssystemet skal være et nyttig verktøy for barnehagen, er det viktig at alle ansatte har god kjennskap til avviksrutinene og vet hva som kan defineres som avvik.

Vi ser at det er noe usikkerhet om dette blant de ansatte.

Barnehagen bør derfor iverksette tiltak som sørger for at alle får god forståelse for når avvik skal registreres.

Barnehagen bør i tillegg sørge for at ansatte har tilstrekkelig kapasitet til å registrere avvik.

Andre observasjoner:

I matpakkekjøkken observerte vi at avlest temperatur i kjøleskapet viser 7 °C i en periode over flere dager. Dette er noe høyt for sikker oppbevaring av spesielt lettbederverlige matvarer/pålegg, da temperatur i kjøleskap skal ligge mellom 0-4 °C .

Dersom det er usikkerhet om hvordan matvarer skal oppbevares, anbefaler vi at dere kontakter Mattilsynet for veiledning.

4. Regelverk

Regelverk som er lagt til grunn for denne rapporten er folkehelseloven kapittel 3 og forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

I denne rapporten er *avvik* definert som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. *Merknad* er forhold der vi mener dere har et forbedringspotensial.

5. Dokumenter

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Risikovurderinger med tilhørende rutiner
- Beredskapsplan/tiltakskort
- Avviksrutine
- Rutine for soving
- Årshjul HMS
- Nødnummer - varslingsliste

6. Deltakere ved tilsynsmøtet

Trine Allmenning, enhetsleder Lohove barnehage

Hilde Merethe Larsen, avdelingsleder enhet

Christina Breistrand, pedagogisk leder, småbarn

Inger Johanne Jenssen, pedagogisk leder, storbarn

Helene Granås, verneombud, Lohove barnehage

Fiton Ademi, Trondheim eiendom

Rune Berg, rådgiver Klima- og miljøenheten

Tonje Liseth Rødsjø, rådgiver Klima-og miljøenheten

Arild Forbord, rådgiver Klima-og miljøenheten

Med hilsen

Trondheim kommune

Thea Berg Fines
avdelingsleder

Arild Forbord
Rådgiver Klima- og miljøenheten

Dette er et digitalt dokument og har derfor ingen signatur

Kopi til:

Barnehagemyndigheten